

Metodické pokyny MZe ČR, změny v právních předpisech EZ, řešení neshod

- **Metodický pokyn č. 2/2016**
Pravidla pro registraci subjektů do systému ekologického zemědělství, přechodné období, jeho zkracování a prodlužování.
- **Metodický pokyn č. 3/2016**
Pravidla pro udělování některých výjimek z pravidel ekologické produkce.
- **Metodický pokyn č. 4/2016**
Pravidla pro udělování výjimek z pravidel ekologického zemědělství v případě katastrofických událostí.
- **Metodický pokyn č. 5/2016**
Pravidla pro udělování výjimek z pravidel ekologického zemědělství na použití konvenčního osiva a vegetativního rozmnožovacího materiálu.
- **Metodický pokyn č. 6/2016**
Pojmy podle přímo použitelných předpisů Evropské unie.
- **Metodický pokyn č. 7/2016**
Specifická pravidla pro odběr, analýzu a následné vyhodnocení vzorků z ekologického zemědělství.
- **Metodický pokyn č. 8/2016**
Komunikace mezi kontrolními orgány, tvorba analýzy rizik, certifikační mechanismy.
- **Metodický pokyn č. 9/2016**
Specifická pravidla pro současnou produkci ekologicky chovaných hospodářských zvířat a hospodářských zvířat mimo ekologický chov.
- **Metodický pokyn č. 10/2016**
Pravidla pro zakládání a údržbu ovocných sadů, vegetační pokryv sadů, meziřadí vinic, krajinné prvky v režimu ekologického zemědělství.
- **Metodický pokyn č. 11/2016**
Pravidla pro chov koní v režimu ekologického zemědělství.

Vývoj metodických pokynů v roce 2018-2019

Dne 17. 7. 2018

Informace ohledně katastrofické události - sucho 2018

vzhledem k mimořádně nepříznivé meteorologické situaci v České republice v průběhu měsíců května, června a poloviny července tohoto roku, kdy kombinací faktorů velmi vysokých teplot a zároveň výrazně nízkého úhrnu srážek, došlo k významným ztrátám na produkci píce, avizujeme tímto dopisem možnost ekologických zemědělců žádat o výjimky podle článku 47 písm.c) nařízení Komise (ES) č.889/2008 bez nutnosti dokládání dalších důkazů prokazujících rozsah, místo a typ katastrofy, jejichž doložení je k žádosti o výjimku vyžadováno [Metodickým pokynem č.4/2016](#). Toto opatření však platí výhradně pro žádosti o výjimky pro používání **konvenčních objemných krmiv**.

Vývoj metodických pokynů v roce 2018-2019

Dne 30. 8. 2018

Sucho 2018 - doplnění informace ohledně katastrofické události

Z důvodu přetrvávajících nepříznivých klimatických podmínek i v dalším období a z nich vyplývajícího nedostatku či nižší kvality objemného krmiva, a to i konvenčního, přistoupil Odbor environmentální a ekologického zemědělství k rozšíření této možnosti na výjimky pro používání konvenčních jaderných krmiv, a to za těchto podmínek:

- jaderná krmiva tvoří maximálně 30% (hmotnostních) krmné dávky;
- jaderná krmiva budou, pokud to nutriční požadavky zvířat umožňují, přednostně zkrmována zvířatům, z nichž není na trh uváděna produkce s odkazy na ekologický způsob produkce;
- v žádosti bude jasně uvedeno celkové množství a druh jaderného krmiva, které bude nakoupeno.

Žádost o výjimku musí i nadále obsahovat kompletní informace o identifikaci žadatele a zejména pak o specifických kritériích požadované výjimky.

Ministerstvo zemědělství

Žádost o výjimku z pravidel ekologického zemědělství

Číslo jednací¹⁾

Těšnov 17
117 05 Praha 1
info: 221 812 025
www.eagri.cz

Katastrofické události

Článek 47 nařízení Komise (ES) č. 889/2008

1. Údaje o žadateli

1. Obchodní firma vč. právní formy/Název	2. Identifikační číslo	3. FO	PO ²⁾
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
4. Příjmení žadatele	5. Jméno/a žadatele	6. Rodné číslo/Datum narození	
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
7. Adresa sídla/trv. pobytu fyzické osoby - Ulice	8. Číslo popisné	9. Číslo orientační	10. Obec
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
11. Část obce, městská část	12. PSČ	13. E-mail	14. Telefon
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

2. Adresa pro doručování

(je-li odlišná od adresy sídla nebo trv. pobytu fyzické osoby)

15. Adresa - Ulice	16. Číslo popisné	17. Číslo orientační	18. Obec
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
19. Část obce, městská část	20. Kraj (dle NUTS-3)	21. PSČ	
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	

3. Kontrolní organizace

(název kontrolní organizace, se kterou má žadatel uzavřenou smlouvu o kontrole a certifikaci)

22. Název kontrolní organizace

4. Údaje pro udělení výjimky

23. Registrační číslo/a hospodářství

24. Typ výjimky

Obnova nebo opětovné vytvoření stáda nebo hejna zvířaty mimo ekologický chov

Druh zvířat	Plemeno zvířat	Kategorie zvířat	Počet zvířat
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Opětovné vytvoření včelínů s včelami mimo ekologický chov

Počet včelstev

Používání jiných než ekologických krmiv

Druh zvířat	Počet zvířat	Druh krmiva	Množství krmiva	Délka pro jejich zkrmování
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Krmení včel medem, cukrem nebo cukrovým sirupem z ekologické produkce

Počet včelstev	Druh krmiva	Množství krmiva	Délka pro jejich zkrmování
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

25. Opatření a časový plán obnovy ekologického režimu hospodaření po katastrofě

I. V (místo)

II. Datum (den, měsíc, rok)

III. Razítko a podpis žadatele

IV. Připojené přílohy

P1 Důkazy o rozsahu a místě katastrofy

¹⁾ Žadatel nevyplňuje/datum příjmu bezchybné žádosti je zároveň datem začátku platnosti výjimky

²⁾ Žadatel zaškrtně FO - fyzická osoba nebo PO - právnická osoba

Vývoj metodických pokynů v roce 2018-2019

Dne 07.09.2018

Metodický pokyn č. 1 /2018, kterým se stanoví seznam produktů povolených pro účely skladových zásob, čištění a desinfekci v rostlinné ekologické produkci

Vznikl proto, že EK doposud nepřijala žádný konkrétní seznam látek a produktů pro účely ochrany skladových zásob, čištění a desinfekci a pokud se tak nestane, je možné používat pouze produkty povolené příslušným orgánem členského státu = MZE ČR.

Obsahuje tři části:

1. Přípravky na přírodní bázi
2. Přípravky na chemické bázi
3. Postupy na fyzikálně-chemické bázi

Povinností uživatele jakéhokoliv přípravku je zkontrolovat registraci konkrétního přípravku dle registru UKZUZ nebo v případě dezinfekce v databázi ECHA a dodržet dávkování a návod k použití.

Veškerá ochrana na bázi biologických metod je povolena.

Účinná složka nebo látka	Upřesňující informace, příklad způsobu použití
Přípravky na přírodní bázi	
Rostlinné extrakty	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Equisetum arvense L. (přeslička) - fungicidní účinky ✓ Směs kůry skořice a květu hřebíčku přípravky na rostlinné bázi ✓ Přírodní pyrethrum <p>Pro čištění a dezinfekci i jako ochrana skladových zásob.</p>
Veškeré přírodní tresty z rostlin a rostlinné oleje	
Křemelina	<p>Nezpevněná (sypká) hornina, která je tvořena většinou opálovými schránkami rozsivek. K hubení nežádoucích škůdců, jako jsou mravenci, švábi, rybenky, blechy, brouci, slímáci a roztoči. Křemelinový prach má hrany ostré jako břitva, a ty jsou pro hmyz smrtící. Naruší jeho vnější skeletovou vrstvu a hmyz rychle umírá. Nevýhoda: Následně se rostlinná produkce musí znovu dobře pročistit – vhodné do prázdných skladů a také do komodit.</p>

Přípravky na chemické bázi	
Hydroxid vápenatý (vápno, hašené vápno)	Likviduje mikroorganismy. Vhodnou aplikací (např. nátěrem) se používá k dezinfekci skladů a místností.
Vápenné mléko - suspenze jemných částic hydroxidu vápenatého	Čištění a dezinfekce.
Pálené vápno (oxid vápenatý)	Čištění a dezinfekce.
Draselné a sodné mýdlo	Čištění a dezinfekce.
Louh sodný (hydroxid sodný)	Čištění a dezinfekce.
Louh draselný (hydroxid draselný)	Čištění a dezinfekce.
Peroxid vodíku	Používá se na bakteriální a houbové patogeny.
Kyselina citronová	Používá se na čištění potrubí, prostor, odmašťování. Likvidace mikroorganismů a usazenin.
Kyselina peroxooctová, mléčná, mravenčí, šťavelová a octová	Čištění a dezinfekce.
Alkohol (ethanol, propanol)	Čištění a dezinfekce.
Uhličitan sodný (soda)	Čištění a dezinfekce.
Chlornan sodný	Použit pro zavlažovací zařízení a vodu pouze v případě, že produkty bez chlóru nejsou dostatečně účinné. Dezinfekce, sanitace, hladkých povrchů.
Perkarbonát sodný (peroxouhličitan sodný)	Čištění a dezinfekce.
Kyselina peroxooctová	Čištění a dezinfekce.

Postupy na fyzikálně - chemické bázi	
Sušení	Snížení vlhkosti, přenosu chorob, usmrcování skladištních škůdců.
Aktivní větrání	Snížení vlhkosti a teploty, zpomalení nebo zastavení vývoje skladištních škůdců.
Čištění + aspirace	Odstraňování vývojových stádií škůdců v mezi zrnovým prostorem.
Vymrazování	Použití nízkých teplot za účelem usmrcení skladištních škůdců.
Voda + pára	Minimálně 70 stupňů horká voda nebo pára aplikovaná více 20 min, aplikovaná vhodnou technologií se používá pro dezinfekci, půdy nebo substrátu nebo provozních prostor.
UV záření	Vhodné UV lampy a zářiče se používají pro dezinfekci uzavřených prostor bez přítomnosti zvířat a lidí. Likvidace mikroorganismů v uzavřených prostorech (místnosti, sklady, sýpky).
Řízené atmosféry	Metoda využívající tzv. anoxické či hypoxické (řízené či modifikované) atmosféry. Těchto atmosfér se dosahuje změnou koncentrace běžných atmosférických plynů (CO ₂) nebo vakuem tak, aby došlo ke snížení nebo eliminaci obsahu kyslíku. Bezokyslíkatá atmosféra (tzv. anoxická atmosféra) nebo atmosféra se sníženým obsahem kyslíku (tzv. hypoxická atmosféra) vedou k postupnému zabití škůdců, kteří nemohou bez kyslíku dlouhodobě přežít. Předpokladem účinnosti řízených atmosfér je dosažení požadované koncentrace CO ₂ a jejich udržení na požadované úrovni po určitou dobu za teplot, kdy škůdci ještě dýchají.
Vakuum	Vakuové pytle.

Vývoj metodických pokynů v roce 2018-2019

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

81 2/2019-MZE-17232

000306344992

ZMĚNA METODICKÉHO POKYNU č. 5/2016

Metodický pokyn č. 5/2016, kterým se blíže upravují pravidla pro udělování výjimek z pravidel ekologického zemědělství na použití konvenčního osiva a vegetativního rozmnožovacího materiálu (č. j. 61012/2016-MZE-17252)

se od 1. 1. 2019 mění takto:

I. Bod 3.4 článku 3. Společná a závěrečná ustanovení nově zní takto:

3.4 Na rozmnožovací materiál trvalých kultur (ovocných druhů, révy vinné a chmele) se s platností do 31. 12. 2020 o výjimku žádat nemusí. Výjimky se tedy vztahují na osivo všech zemědělských druhů rostlin, zeleninu a další druhy rostlin určené pro produkci biopotravin nebo bioproduktů a na sadbu brambor.

II. Ostatní ustanovení zůstávají beze změny.

Změna evropských nařízení v ekologické legislativě v průběhu let 2018-2019

- NAŘÍZENÍ PROVÁDĚCÍ NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) 2018/949 ze dne 3. července 2018, kterým se mění nařízení (ES) č. 1235/2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 834/2007, pokud jde o opatření **pro dovoz ekologických produktů ze třetích zemí**
 - řeší seznam třetích zemí, změny názvů kontrolních subjektů a změnu seznamu kontrolních orgánů a kontrolních subjektů, které jsou oprávněny provádět kontroly a vydávat potvrzení pro účely rovnocennosti ve třetích zemích.

Změna evropských nařízení v ekologické legislativě v průběhu let 2018-2019

- PROVÁDĚCÍ NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) 2018/1584 ze dne 22. října 2018, kterým se mění nařízení (ES) č. 889/2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 834/2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů, pokud jde o ekologickou produkci, označování a kontrolu
- řeší při zpracování ekologických potravin použití minerálů (včetně stopových prvků), vitaminů, aminokyselin a mikroživin pouze v případě, že jejich použití v potravinách, jejichž jsou součástí, je vyžadováno zákonem.
 - prodlužuje období platnosti výjimečných pravidel produkce kuřic určených k produkci vajec mimo ekologický chov, které jsou mladší 18 týdnů do 31. prosince 2020.
 - prodlužuje období, v němž je povoleno používat omezený podíl jiných než ekologických proteinových krmiv pro prasata a drůbež do 31. prosince 2020.

Změna evropských nařízení v ekologické legislativě v průběhu let 2018-2019

➤ upravuje přílohy NK č. 889/2008:

Příloha I. = Hnojiva, pomocné půdní látky a živiny – doplňují se „průmyslový vápenec z výroby cukru“ na základě cukrové třtiny a „xylit“

Příloha II. = Pesticidy – přípravky na ochranu rostlin – doplňují se „Allium sativum (výtažek z česneku)“, „COS-OGA“, „Salix spp. cortex (výtažek z vrbové kůry)“ a „hydrogenuhličitan sodný“

Příloha VIIIa. = Produkty a látky povolené k užití nebo přidání do ekologických produktů odvětví vína – doplňují se „bramborové bílkoviny“, „bílkovinné extrakty kvasinek“ a „chitosan pocházející z houby *Aspergillus niger*“

Pro ekologické včelařství se doplňuje hydroxid sodný za účelem čištění a dezinfekce.

Metodický pokyn č. 3/2016

kterým se blíže upravují pravidla pro udělování
některých výjimek z pravidel ekologické produkce

Druhy výjimek:

MZe může v odůvodněných případech, udělit výjimku na:

- vazné ustájení skotu v malých zemědělských podnicích;
- zásahy na zvířatech;
- přivedení konvenčních zvířat na ekologickou farmu;
- souběžný chov stejného druhu zvířat v ekologickém a konvenčním režimu;
- použití syntetických vitamínů A, D, E pro přežvýkavce;
- povolení složek potravin zemědělského původu nezískaných z ekologického zemědělství.

Výjimečná pravidla produkce týkající se katastrofických událostí – samostatný metodický pokyn.

Vazné ustájení skotu v malých zemědělských podnicích

- Definice „malého zemědělského podniku“ je uvedena v samostatném metodickém pokynu (podnik nechová více než 20 ks dojnic nebo krav bez tržní produkce mléka a zároveň ne více než 50 ks skotu všech kategorií).
- **Podmínka:** zvířatům bude zajištěna pastva v průběhu celého letního období a **výběhy minimálně 2x týdně, pokud pastva není možná (v zimním období)** a pokud to povětrnostní podmínky dovolí, a dále musí být zvířatům zajištěno dostatečné množství vhodné a pohodlné podestýlky ze slámy nebo jiného vhodného přírodního materiálu a individuální zacházení.

Zásahy na zvířatech

V nařízení Komise (ES) č. 889/2008 je uvedeno:

*„V ekologickém zemědělství se **pravidelně neprovádějí** operace, jako je připevňování **gumových kroužků na ocasy ovcí, krácení ocasů, ořezávání zubů a zobáku nebo odnímání rohů**. Nicméně některé z těchto operací mohou být v jednotlivých případech povoleny příslušným orgánem z důvodů bezpečnosti, nebo pokud mají za cíl zlepšit zdraví, životní podmínky či hygienu zvířat. **Utrpení zvířat se omezuje** na minimum pomocí **vhodné anestézie a/nebo analgetik**, přičemž operace provádí kvalifikovaný personál, a to pouze v nejvhodnějším věku zvířat.“*

Odrohování nebo tlumení růstu rohů skotu resp. koz

1. Obecné podmínky pro tlumení růstu rohů resp. odrohování skotu:

- Zákrok u zvířat mladších 4 (nebo 12) týdnů **provede kvalifikovaný personál**. Zákrok u zvířat starších 4 (12) týdnů **provede pouze osoba odborně způsobilá** podle § 59 zákona o veterinární péči č. 166/1999 Sb. a za použití vhodné **anestézie**.
- Zákroky musí být v souladu se zákonem č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a zákonem č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání.
- **Zákroky musí být řádně evidovány!**

2. Náležitosti žádostí o udělení výjimky na zásahy na zvířatech:

- odůvodnění nezbytnosti provádět zvířatům zásahy, způsobující jim utrpení;
- **registrační číslo hospodářství**, na které je výjimka požadována;
- druh zvířat, jejich kategorii a typ zásahu (tlumení růstu resp. odrohování atp.)
- při odrohování zvířat starších 4 týdnů, resp. 12 týdnů je nutné doložit také seznam zvířat určených k odrohování obsahující jejich datum narození a čísla ušních známek (čísla ušních známek je zároveň nutné zaslat elektronicky na e-mail: ekologickezemedelstvi@mze.cz).

Odrohování nebo tlumení růstu rohů u skotu

❖ **Telata:**

- která v době zákroku nejsou starší než 4 týdny;
- telata masných plemen při pastevním odchovu, která v době zákroku nejsou starší než 12 týdnů.

❖ **Dospělý skot:**

Dospělým skotem se rozumí jedinci starší 4 týdnů (resp. 12 týdnů u masných plemen v pastevním odchovu) v případě, že se jedná o:

- **plemenného býka** po zařazení do plemenitby v chovu, pokud je většina stáda odrohovaná nebo geneticky bezrohá a/nebo
- zvíře, jehož **rohы ohrožují zdraví zvířete samotného**, např. když roh roste deformovaný a zarůstá do těla zvířete apod. a/nebo

- konkrétní zvíře, které svou **agresivitou** prokazatelně **ohrožuje ošetřovatele nebo ostatní zvířata**;
- chovné jalovice a krávy **při dokončení přechodu** stáda na bezrohé stádo (pouze jednorázově);
- ostatní nezbytné případy.

Výjimky na odrohování skotu **se neudělují**:

- ✓ pro zvířata starší 4 týdnů, resp. 12 týdnů, pokud je chovatel nakoupil z důvodu rozšíření stáda;
- ✓ pro skot určený na výkrm;
- ✓ pro velké skupiny dospělého skotu;
- ✓ při opakované žádosti na odrohování zvířat starších 4 týdnů, resp. 12 týdnů v případě přechodu na bezrohé stádo (pro jednotlivé kusy lze, důvodů uvedených výše, žádat opakovaně).

Platnost výjimky na odrohování skotu:

- výjimku na tlumení růstu rohů telat do stáří **4 týdnů** lze udělit nejdéle **na 5 let**;
- výjimku na tlumení růstu rohů telat masných plemen při pastevním odchovu do stáří **12 týdnů** lze udělit nejdéle **na 1 rok**;
- u **dospělých zvířat** půjde o individuální posouzení každého případu a v tomto případě lze výjimku na odrohování udělit na **nejdéle na 1 rok, a to na konkrétní zvířata.**

Odrohování nebo tlumení růstu rohů u koz

Kůzlata:

Jedná se o zvířata určená k dalšímu chovu na farmě, která v době zákroku nejsou starší než **4 týdny**.

Dospělé kozy a kozlové:

Dospělými kozami a kozly jsou jedinci starších 4 týdnů:

- kozlové určení k plemenitbě (je nutné přiložit potvrzení Svazu chovatelů ovcí a koz);
- konkrétní zvíře, jehož rohy ohrožují zdraví zvířete samotného, např. když roh roste deformovaný a zarůstá do těla zvířete apod.;
- konkrétní zvíře, které svou agresivitou prokazatelně ohrožuje ošetřovatele nebo ostatní zvířata;
- chovné kozy při dokončení přechodu na bezrohé stádo (pouze jednorázově).

Výjimky na odrohování koz **se neudělují:**

- pro zvířata starší 4 týdnů, pokud je chovatel nakoupil z důvodu rozšíření stáda;
- pro velké skupiny dospělých zvířat.

Platnost výjimky na odrohování koz:

- výjimku na tlumení růstu rohů kůzlat do stáří 4 týdnů lze udělit nejdéle **na 5 let**;
- u dospělých zvířat půjde o individuální posouzení každého případu a v tomto případě lze udělit výjimku na odrohování nejdéle **na 1 rok**.

Kupírování ocásků u ovcí

U žádosti na udělení výjimky na kupírování ocásků ovcí budou zohledňována následující kritéria:

- zvířata jsou určena k dalšímu chovu nebo k plemenitbě;
- v době kupírování ocásků **nejsou zvířata starší 8 dnů.**

Výjimky **se neudělují:**

- pro zvířata chovaná k jatečným účelům;
 - pro zvířata starší 8 dní.
- Zárok musí být proveden v souladu se zákonem č.166/1999 Sb., o veterinární péči a zákonem č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání.
 - Výjimku na kupírování ocásků ovcí lze udělit nejdéle na **5 let.**

Výjimky na kupírování ocásků selat a ořezávání zobáků drůbeže se neudělují.

Od 1.11.2017 platí změna veterinárního zákona č.166/1999 Sb., ve znění zákona č. 302/2017 Sb.,

§ 64b Chovatel hospodářských zvířat

✓ **(1) Chovatel** hospodářských zvířat **je oprávněn provádět** na jím provozovaném hospodářství **u hospodářských zvířat**, které na tomto hospodářství chová, **odborné veterinární úkony**, jejichž seznam spolu s podrobnostmi jejich provádění stanoví prováděcí právní předpis.

✓ **(2) Chovatel** hospodářských zvířat, který splňuje požadavky odborné způsobilosti podle **§ 59a odst. 1 písm. a) až e)**, je oprávněn na jím provozovaném hospodářství **podle pokynů ošetřujícího veterinárního lékaře k injekční aplikaci léčiv** u hospodářských zvířat, které na tomto hospodářství chová. Prováděcí právní předpis stanoví podrobnosti výkonu odborných veterinárních úkonů spočívajících v injekční aplikaci léčiv u hospodářských zvířat chovateli hospodářských zvířat. **Vyhláška č.19/2018**

§ 39a vyhlášky č. 19/2018 Sb. platné od 15.02.2018 o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činností, k § 64 b, písm. 1 zákona č. 166/1999 Sb.

☐(1) *Chovatel hospodářských zvířat je oprávněn provádět*

- ❖ a) poslechové vyšetření a vyšetření pohmatem,
- ❖ b) měření tělesné teploty,
- ❖ c) vyšetření porodních cest intravaginálně v době porodu s normálním průběhem,
- ❖ d) vedení porodu hospodářských zvířat s normálním průběhem,
- ❖ e) neinvazivní odběr vzorků pro účely laboratorního vyšetření, zejména mléka, moči při spontánním močení, trusu při kálení,
- ❖ f) nálev sondou do bacheru a
- ❖ g) neinvazivní veterinární úkony, které je možné provádět bez znecitlivění, pokud je cílem předcházení poškození zdraví, udržení a zlepšení zdravotního stavu hospodářských zvířat.

☐(2) *Odborné veterinární úkony* podle odstavce 1 chovatel hospodářských zvířat provádí za dodržení zásad a postupů zajišťujících prevenci před znečištěním a přenosem mikroorganismů zásad biologické bezpečnosti a dodržení bezpečnosti práce

§ 39b vyhlášky č. 19/2018 Sb. platné od 15.02.2018 o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činností, k § 64 b, písm. 2 zákona č. 166/1999 Sb.

☐ **(1) Chovatel hospodářských zvířat je oprávněn k injekční aplikaci léčiv, jestliže**

- ❖ a) obdržel pokyny ošetřujícího veterinárního lékaře k injekční aplikaci léčiv,
- ❖ b) ošetřující veterinární lékař stanovil diagnózu,
- ❖ c) byl ošetřujícím veterinárním lékařem poučen o způsobu podání, indikaci, dávkování, době podání léčiv, kontraindikaci, negativních účincích, ochranné lhůtě a cílovém druhu zvířat a
- ❖ d) byl ošetřujícím veterinárním lékařem poučen o způsobu uchovávání léčiv.

☐ **(2) Chovatel při injekční aplikaci léčiv** dodrží zásady a postupy zajišťující prevenci před znečištěním a přenosem mikroorganismů, zásady bezpečného a účinného podání léčivého přípravku, ochrany zvířat a chovů před nákazami, nemocemi přenosnými ze zvířat na člověka, jinými onemocněními a zásady bezpečnosti práce.

Od 1.11.2017 platí změna veterinárního zákona č. 166/1999 Sb., ve znění zákona č. 302/2017 Sb.,

§ 64b Chovatel hospodářských zvířat

✓ **(3) Chovatel** hospodářských zvířat, který splňuje požadavky odborné způsobilosti podle § 59a odst. 1 písm. a) až e), **je** vedle odborných veterinárních úkonů podle odstavce 1 **oprávněn provádět** na jím provozovaném hospodářství u hospodářských zvířat, které na tomto hospodářství chová, **další odborné veterinární úkony, pokud absolvoval specializovanou odbornou přípravu se zaměřením na provádění odborných veterinárních úkonů, složil závěrečnou zkoušku a získal tak osvědčení o způsobilosti k provádění těchto úkonů.** Chovatel hospodářských zvířat je povinen vést záznamy o dalších odborných veterinárních úkonech, které provedl, o datu jejich provedení, počtu a identifikaci zvířat, u kterých byly tyto úkony provedeny, **uchovávat tyto záznamy po dobu nejméně 2 let,** a na požádání je předložit úřednímu veterinárnímu lékaři. Prováděcí právní předpis stanoví seznam dalších odborných veterinárních úkonů a podrobnosti jejich provádění k tomu oprávněnými chovateli hospodářských zvířat. **(vyhláška č.19/2018 od 15.02.2018)**

❖ **Osobami odborně způsobilými dle § 59a Zákona k výkonu odborné veterinární činnosti v rozsahu a způsobem odpovídajícím jejich odborné způsobilosti dle § 39a a 39b vyhlášky č. 19/2018 Sb., jsou dále osoby, které získaly:**

- a) **vysokoškolské vzdělání** studiem v **magisterském** studijním programu v oblasti veterinárního lékařství nebo veterinární hygieny,
- b) **vysokoškolské vzdělání** studiem v **bakalářském** studijním programu v oblasti veterinární hygieny nebo v magisterském studijním programu v oblasti veterinární hygieny navazující na bakalářské studium
- c) **střední vzdělání s maturitní zkouškou** nebo vyšší odborné vzdělání ve **veterinárním oboru**,
- d) **vysokoškolské vzdělání** studiem ve studijním programu v oblasti, která není uvedena v písmenu a) nebo b) a která odpovídá druhu a rozsahu činnosti, zejména v **oblasti lékařství, chemie, biologie nebo zootechniky**,
- e) **střední vzdělání s maturitní zkouškou** nebo vyšší odborné vzdělání v oboru, který není uveden v písmenu c) a který odpovídá druhu a rozsahu činnosti,
- f) odbornou způsobilost k výkonu některých odborných veterinárních činností specializovanou odbornou přípravou 1. SVS, 2. VŠV, 3. dle zvláštních předpisů.

§ 39c vyhlášky č. 19/2018 Sb. platné od 15.02.2018 o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činností, k § 64 b, písm. 3 zákona č. 166/1999 Sb.

☐ **1) Chovatel hospodářských zvířat**, který získal osvědčení o odborné způsobilosti, je oprávněn provádět

- ❖ a) kastraci samců mladších 7 dnů u prasat a mladších 8 týdnů u skotu, ovcí, koz nebo králíků, kteří netrpí anatomickou vadou pohlavních orgánů,
- ❖ b) krácení ocasu u selat mladších 7 dnů a jehňat mladších 8 dnů,
- ❖ c) odrohování nebo tlumení růstu rohů u telat a kůzlat ve věku do 4 týdnů provedenou chemickou kauterizací, tepelnou kauterizací přístrojem, který vyvíjí potřebné teplo po dobu nejméně 10 sekund,
- ❖ d) ošetření a úpravu kopyt, paznehtů a spárků zvířat,
- ❖ e) odstraňování ostruh, hřebenů, posledních článků křídel, krácení zobáků, drápů, nastříhování meziprstních blan během prvního dne života drůbeže, odstraňování drápů a zkrácení horní části zobáku u pižmových kachen do 21 dní věku,
- ❖ f) kauterizaci zobáků hrabavé drůbeže mladší 10 dnů, která je určena k produkci konzumních vajec, a
- ❖ g) úpravu zubů savých selat.

☐ **(2) Odborné veterinární úkony** podle odstavce 1 chovatel hospodářských zvířat provádí za dodržení zásad a postupů zajišťujících prevenci před znečištěním a přenosem mikroorganismů při používání chirurgických nástrojů, ochrany zvířat a chovů před nákazami, nemocemi přenosnými ze zvířat na člověka, jinými onemocněními a dodržení bezpečnosti práce.

Od 1.11.2017 platí změna veterinárního zákona č. 166/1999 Sb., ve znění zákona č. 302/2017 Sb.,

§ 64b Chovatel hospodářských zvířat

✓ (4) **Specializovanou odbornou přípravu podle odstavce 3 organizuje vysoká škola** uskutečňující akreditovaný studijní program v oblasti veterinárního lékařství a hygieny, která vydává osobám, které absolvovaly tuto specializovanou odbornou přípravu, osvědčení o způsobilosti k provádění odborných veterinárních úkonů a vede seznam těchto osob. Prováděcí právní předpis stanoví obsah, rozsah a organizaci specializované odborné přípravy podle odstavce 3 se zaměřením na provádění odborných veterinárních úkonů, způsob a organizaci ověřování získaných znalostí, vydávání osvědčení a vedení seznamu osob, které tuto specializovanou odbornou přípravu absolvovaly.

(10 hodin) Dosud 1x reakce SVS a školy veterinární v Brně

Vyhláška č. 208/2004 Sb., o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat

- ❖ § 2 Minimální standardy pro ochranu skotu
 - odst. (6) Minimální standardy pro ochranu kategorie **býků a jalovic**, kteří nejsou evidováni podle zvláštních právních předpisů k využití v plemenitbě **ve věku od šesti měsíců** (dále jen "**skot ve výkrmu**") stanoví následující podmínky:
 - **ve skupinách nesmí** být volně chován společně skot s rohy a bez rohů, **pokud nemá volný přístup do výběhu nebo na pastvu**

Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání

❖ § 7 odst. (3) pro konvenční hospodářství

Jestliže je zákrok prováděn osobou odborně způsobilou podle veterinárního zákona (vet. lékař nebo vet. technik + změna od 1.11.2017), pak **se znecitlivění nepožaduje při:**

- kastraci samců mladších 7 dnů u prasat a mladších 8 týdnů u skotu, ovcí, koz nebo králíků, kteří netrpí anatomickou vadou pohlavních orgánů,
- odrohování nebo tlumení růstu rohů u telat a kůzlat ve věku do 4 týdnů provedenou chemickou kauterizací, tepelnou kauterizací nástrojem, který vyvíjí potřebné teplo po dobu nejméně 10 sekund,

❖ § 7 odst. (4) Zákroky uvedené v odstavci 3 písm. a) a b) je možné u zvířat starších, než je uvedeno v těchto ustanoveních, **provádět pouze se znecitlivěním.**

Nejčastěji se provádí odrohování u telat.

Nejlépe je provádět tento zákrok ve stáří 7 až 21 dní.

Možnosti použití:

- Kauter plynový: Rychlé a účinné pro odrohování telat dle typu ve věku 7 dnů až 8. týdnů, dle typu jedno tele je odrohováno za cca 10 až 20 vteřin (rychlé zahřátí, pracovní doba podle typu 45 min až 3 hodiny).
- Kauter s přímým napájením do sítě: Přímé napojení na 230 V, nahřívání 12 minut.
- Kauter akumulátorový: Zahřátí za 8 vteřin, vhodné od 14 do 20 dnů stáří, s plně nabitým přístrojem lze odrohovat 30 až 50 telat (dle typu), doba vypálení pučnice je cca 7 vteřin.
- Kauter s transformátorem: Odrohovač síťový s trafem 24 V / 250 W, nahřívání 5 minut.

- Louhová tyčinka: Louhová tyčinka k odrohování telat starých max. 30 dnů. Jedná se o **silnou žíravinu**, proto je nutné dodržovat bezpečnostní, pracovní a hygienické postupy.
- Odrohovací pasta BOVI: Pasta se aplikuje na zárodky rohů a okolní kůži pomocí vatové tyčinky a důkladně se vtírá do kůže (30 - 40 sekund). Po nanesení pasty je proces odrohování ukončený a další ošetření zvířat není třeba. Obsah jedné stříkačky stačí na odrohování 4 - 6 telat. U 4 - 6 denních telat je možné nahmatat zárodek rohů ve formě malých hrbolků. Po fixaci zvířete se nůžkami ostříhají chlupy na hrbolcích a v jejich těsném okolí. Takto obnažený zárodek rohu je ještě víc hmatatelný. Po uplynutí 10 - 12 dnů se odumřelá kůže spolu se zbytky pasty sloupne. Po sloupnutí je kůže dostatečně zhrublá, nekrvácí a nemůže se infikovat.

➤ Odrohovací kleště štípací: Speciální kleště sloužící k vyštípnutí pučnic u telat ve stáří od 1,5 do 6 měsíců. Používá se u telat, které se nepodařilo odrohovat po narození = **viz výše = není povoleno českou legislativou !!!**

❖ **Vhodná anestetika - lokální: (a nebo celková = Xylazin)**

✓ Sprej LIDOCAIN roztok 10%: Sprej Lidocain 10% se používá pro místní znecitlivění sliznic a kůže. Účinek nastupuje rychle (během 1 minuty) po nastříknutí. Účinek Lidocainu trvá 5-6 minut. Při práci je třeba zabránit vniknutí Lidocainu do dýchacích cest, očí..

Balení 38 g. Uchovávat při teplotě do 25 °C.

✓ MESOCAIN GEL: Lokální anestetikum a antiseptikum – vyvolává lokální znecitlivění. Balení hliníková tuba s platovým uzávěrem a plastovým šroubovacím aplikátorem. Aplikátorem se instaluje gel přímo na místo určení.

Balení 20 gramů, cena v lékárně kolem 90,- Kč.

✓ **Cryos spray**: Jednorázový chladící sprej na jednorázové rychlé zchlazení - lokálního znecitlivění ke snížení bolesti. Použití: krátkými stříky ze vzdálenosti 20 cm přímo na místo určení. Aplikaci ukončit jakmile se objeví bílá vrstva prášku. Je extrémně zápalný.
Balení 200 ml nebo 400 ml, cena na internetu od 115 Kč.

✓ **Synthetic ice spray syntetický led** na jednorázové tlumení bolesti - lokálního znecitlivění. Pro lepší hojení obsahuje přísadu mentholu a arniky lékařské. Použití: krátkými stříky (2-3x) ze vzdálenosti 10 cm přímo na místo určení 1 až 2 krátké vstříky. Dbát na přiměřenou aplikaci, nestříkat příliš dlouho a z krátké vzdálenosti, aby nedošlo k omrznutí kůže.

Balení 400 ml (cena na internetu od 99 Kč). Totožný spray je pod názvem Chladící sprej **Tecweld Synthetic ice spray**.

Doporučení

- ❖ **Doplnit popis ekofarmy o způsob provádění zákroků na zvířatech:**
 - a) **kupírování ocásků jehňatům:**
 - udělena výjimka MZe,
 - jakým způsobem je kupírování prováděno,
 - **kdo provedl školení a kdo zákrok provádí s anestezií,**
 - b) **odrohování telat, skotu, koz:**
 - udělena výjimka MZe,
 - jakým způsobem je odrohování prováděno,
 - **kdo zákrok provádí,**
 - **kým je zaškolen a použita anestezie nebo analgetika,**
 - záznam v evidenci léčení, deníku telení, kartě zvířete

- ❖ **Od roku 2019 po absolvovaném 10-ti hodinovém kurzu k získání osvědčení o způsobilosti k provádění odborných veterinárních úkonů tuto činnost může provádět chovatel hospodářských zvířat (zatím bude tolerován stav úprav zvířat prováděný v roce 2018)**

Přivedení zvířat na ekologickou farmu

Na farmu registrovanou v systému ekologického zemědělství (dále jen „ekofarmu“) je možné, **bez předem udělené výjimky**, přivést zvířata:

- z farmy v režimu ekologického zemědělství bez jakéhokoli omezení,
- z farmy v režimu přechodného období pouze v případě, že se jedná o zvířata narozená na farmě v průběhu tohoto přechodného období a **za určitých podmínek**,
- z konvenčního chovu (farmy) při **utváření nového stáda a při obnově stáda**, a to pouze za uvedených podmínek.

Bez předem udělené výjimky lze přivést **plemenné samce**.

Podmínky pro přivedení zvířat na ekofarmu z konvenčního chovu

❖ 1. Drůbež

- Na nákup konvenční drůbeže pro obnovu nebo vytvoření hejna je nutné **vždy nejprve požádat o udělení výjimky**.
- Počet zvířat z konvenčního chovu přivedených na ekofarmu není omezen, pouze platí podmínka věku **do 3 dnů u drůbeže chované na maso a do 31. 12. 2020** je možné přivést na ekofarmu **kuřice určené k produkci vajec mladší 18 týdnů**.
- Na všechna přivedená zvířata z konvenčního hospodářství a na produkty těchto zvířat musí být dodrženo období minimální doby chovu podle článku 38 nařízení Komise (ES) č. 889/2008, které je definováno takto:
 - Drůbež chovaná na maso: 10 týdnů,
 - Drůbež k produkci vajec: 6 týdnů.

Náležitosti žádosti:

- druh zvířat a jejich produkční (užitkový) směr (maso – vejce);
- registrační číslo hospodářství, na které je výjimka požadována.

2. Savci

V případě nákupu konvenčních savců mohou nastat následující situace:

a) Utváření nového stáda

- b) **Obnova stáda** - Základní procenta obnovy stáda
 - Zvýšená procenta obnovy stáda

a) Utváření nového chovného stáda se rozumí zavádění nového druhu zvířat na ekofarmu nebo vytvoření nového stáda stejného druhu již chovaných zvířat. Na nově utvořené stádo a na produkty těchto zvířat je nutné dodržet období minimální doby chovu, které však nesmí být kratší než přechodné období celé ekofarmy takto:

- ✓ koňovití a skot, včetně druhů buvol domácí a bizon určených k produkci masa 12 měsíců (alespoň po dobu $\frac{3}{4}$ jejich života);
- ✓ ovce, kozy, prasata a zvířata chovaná na mléko 6 měsíců.

➤ V případě, že se **utváří nové stádo**, musejí být mladí savci mimo ekologický chov chováni v souladu s pravidly ekologické produkce ihned po odstavu. Kromě toho v den, kdy jsou zvířata zařazena do stáda, platí tato omezení:

a) buvoli, telata a hříbata musejí být mladší šesti měsíců;

b) jehňata a kůzlata musejí být mladší 60 dnů;

c) selata musejí vážit méně než 35 kg.“

➤ Při dodržení výše uvedených podmínek, se na nákup zvířat mimo ekologický chov určených k vytvoření nového stáda **nežádá o výjimku.**

b) Z důvodu **obnovy stáda** je možné na ekofarmu přivést z konvenčních chovů **dospělé savce určené k reprodukci**. Jedná se o plemenné **samce a dosud nerodící samice**. Pro všechna konvenční zvířata takto přivedená na ekofarmu a na produkty těchto zvířat je nutné dodržet období minimální doby chovu.

Základní procenta obnovy stáda:

- samice maximálně do výše **10 %** počtu dospělých koňovitých nebo skotu, včetně druhů buvol domácí a bizon, a **20 %** počtu dospělých prasat, ovcí a koz;
- v případě jednotek **s méně než deseti kusy koňovitých nebo skotu nebo s méně než pěti kusy prasat, ovcí či koz je výše uvedená obnova omezena na maximálně jedno zvíře ročně.**

- Pokud jsou na ekofarmu přiváděna konvenční zvířata do 10 %, resp. do 20 % dospělých zvířat v základním stádě, nebo max. 1 zvíře u malých jednotek, **nežádá se o výjimku** na jejich nákup.
- **Uvedená procenta se počítají z aktuálního stavu dospělých zvířat v základním stádě. Základní stádo tvoří skot starší 24 měsíců, malí přežvýkavci starší 12 měsíců, prasata starší 6 měsíců a koně starší 36 měsíců.**
- Množství zvířat, které tato procenta znamenají, je možné přivést na ekofarmu v průběhu **jednoho kalendářního roku** (od 1. 1. do 31. 12.). To znamená, že **den prvního nákupu zvířat v kalendářním roce je zároveň dnem pro výpočet procent na celý rok.** Podnik si musí uchovat ke kontrole podklady, které mu sloužily k výpočtu.

❖ **Zvýšení procent obnovy stáda:**

Procenta mohou být zvýšena až na **40 %** na základě předchozího **povolení MZe**, a to ve zvláštních případech:

- a) při podstatném rozšíření zemědělského podniku;**
- b) při změně plemene;**
- c) při zavádění nového druhu živočišné produkce;**
- d) pokud hrozí nebezpečí ztráty plemen pro zemědělskou produkci.**

Pokud chce ekologický podnikatel přivést na ekofarmu více konvenčních zvířat, (viz Základní procenta obnovy stáda), **musí požádat ministerstvo o udělení výjimky.**

Výše uvedená procenta se počítají ze stavu dospělých zvířat v základním stádě ke dni doručení žádosti na ministerstvo.

- Výjimka bude udělena na maximální možný počet zvířat (40 %), která lze v průběhu uvedeného kalendářního roku nakoupit z konvenčního chovu. Opět se musí jednat pouze o dosud nerodící samice. Pouze **v případě**, že se jedná o plemena zařazená do **Národního programu konzervace a využívání genetických zdrojů** zvířat významných pro výživu a zemědělství mohou být na ekofarmu přivedeny dosud nerodící i již rodící samice.
- **Zaváděním nového druhu živočišné produkce se také rozumí, kdy zemědělec chová mléčný skot a chce rozšířit živočišnou produkci také na masný skot. V tomto případě může nakoupit masný skot až do výše 40 % stavu základního stáda mléčného skotu.**

Náležitosti žádosti:

- ▣ **registrační číslo hospodářství**, na které je výjimka požadována;
- ▣ počet aktuálně chovaných dospělých zvířat v základním stádě.

Výjimka se uděluje do 31. 12. příslušného kalendářního roku.

Doplňující podmínky a informace

Přivedení zvířat z farmy v režimu přechodného období

➤ **Zvířata, která byla narozena na farmě v režimu přechodného období v průběhu tohoto přechodného období, je možné přivést na ekofarmu bez předem udělené výjimky.** Těmto zvířatům bude na nové ekofarmě ode dne přivedení zvířat na farmu stanoveno nové období minimální doby chovu, které však nesmí být kratší než přechodné období celé ekofarmy.

➤ Původ nakupovaných zvířat (zda se jedná o zvířata z přechodného období narozená na farmě) nakupující ověří z průvodního listu zvířete (datum narození) a z rozhodnutí o registraci prodávající farmy do systému ekologického zemědělství (datum registrace). Datum registrace lze ověřit v Registru ekologických podnikatelů.

- **Zvířata původně konvenční**, kterým začalo přechodné období teprve vstupem farmy do režimu přechodného období, jsou považována **za zvířata konvenční** a jejich přivedení na ekofarmu je tedy možné pouze na základě **předem udělené výjimky**.
- V případě, že budou na ekofarmu přivedena **zvířata přesahující povolený věk, množství nebo účel chovu** mimo výše uvedená pravidla resp. bez předem udělené výjimky, bude v opakovaných případech toto přivedení považováno za porušení podmínek ekologického zemědělství se sankcí. Dále **je nutné**, aby všem zvířatům stejného druhu (nově přivedeným i již přítomným na ekofarmě) a produkčního zaměření (např. všem dojnícím) bylo ode dne přivedení konvenčních zvířat na ekofarmu stanoveno **nové období minimální doby chovu**, které však nesmí být kratší než přechodné období celé ekofarmy.

❖ Přivedení koní

- Dospělé konvenční koně, kteří nejsou určeni k produkci masa, případně mléka, je možné na ekologickou farmu přivést **bez nutnosti žádat o výjimku**. Ode dne přivedení těchto zvířat musí však být chována podle zásad ekologického zemědělství. Přivedení těchto zvířat je nutné nahlásit příslušné kontrolní organizaci.

Použití syntetických vitamínů A, D a E pro přežvýkavce

Dle NK lze použít syntetické vitaminy A, D a E shodné s přírodními vitamíny pro přežvýkavce po předchozím povolení příslušného orgánu členského státu na základě posouzení možnosti, že by ekologicky chovaní přežvýkavci získali potřebná množství uvedených vitamínů v krmných dávkách.

Náležitosti žádosti:

- ✓ **číslo hospodářství**, na které je výjimka požadována;
- ✓ stanovisko veterinárního lékaře o nutnosti podávání těchto vitamínů

Výjimku lze udělit na **5 let**. Krmivo obsahující vitamíny **musí** splňovat požadavky ekologické produkce.

Pokud jsou vitaminy A, D a E podány veterinárním lékařem z důvodu posílení životaschopnosti mláďat po narození a v období mléčné výživy nebo jako součást léčby, nejsou tyto vitamíny předmětem žádosti o výjimku a je možné je ihned v případě potřeby použít a zaznamenat jejich užití v evidenci léčení.

Metodický pokyn č. 5/2016

kterým se blíže upravují pravidla pro **udělování výjimek** z pravidel ekologického zemědělství **na použití konvenčního osiva a vegetativního rozmnožovacího materiálu**

Povolení k použití osiva nebo sadbových brambor nezískaných ekologický způsobem produkce může být uděleno pouze v těchto případech:

a) pokud žádná **odrůda** druhu, který uživatel chce získat, **není registrována** v databázi osiv;

b) pokud žádný **dodavatel**, tedy hospodářský subjekt, který prodává osivo nebo sadbové brambory jiným hospodářským subjektům, **není schopen dodat osivo** nebo sadbové brambory do výsevu nebo výsadby, přestože si uživatel objednal osivo nebo sadbové brambory **včas**;

c) pokud **odrůda**, kterou uživatel chce získat, **není registrovaná v databázi** a uživatel prokáže, že **žádná z registrovaných alternativ téhož druhu není vhodná**, a že povolení je tudíž významné pro jeho produkci;

d) pokud je to odůvodněno **výzkumnými účely**, pokusnými testy v malém měřítku nebo různými účely zachování odrůd, které byly schváleny příslušným orgánem členského státu.

Žádost může být zamítnuta, pokud je v databázi dostupná nabídka jiné odrůdy s podobnými požadovanými vlastnostmi. Vhodnost dostupné odrůdy posuzuje ÚKZÚZ. Povolení k použití konvenčního osiva nebo sadby brambor lze rovněž udělit, pokud **žadatel dostatečně podrobně a nezpochybnitelně prokáže**, že žádná z odrůd, registrovaných v databázi pro něj není vhodná a že povolení odrůdy, kterou chce získat, **je proto významné pro jeho produkci**.

Osiva a sadbové brambory z konvenčního zemědělství lze použít, pokud osiva nebo sadbové brambory nejsou **ošetřeny přípravky na ochranu rostlin** jinými než těmi, které byly **povoleny pro ošetření osiva**.

Polyversum povoleno do 30.4.2020, Polydresser do 30.4.2020, Tillecur do 26.9.2022

Postup při udělování výjimky:

Žádost o udělení výjimky na použití konvenčního osiva a sadbových brambor se **podává před plánovaným termínem** výsevu nebo výsadby, v období obvyklém pro nákup osiv a sadbových brambor.

Obsahem žádosti o udělení výjimky je kromě obvyklých náležitostí (jméno/název podniku, IČ/rodné číslo/datum narození, trvalé bydliště/sídlo, kontaktní údaje):

- botanický název druhu a odrůdy osiva nebo vegetativního rozmnožovacího materiálu, u směsi osiv její registrační číslo (popř. číslo partie) nebo její přesné složení ve struktuře druh, odrůda a procentický podíl jednotlivých komponent;
- **množství osiva** nebo sadbových brambor;
- důvody pro udělení výjimky;
- vegetační období, na které je výjimka požadována;

➤ název kontrolní organizace, se kterou má žadatel uzavřenou smlouvu o kontrole a certifikaci.

Ekologické směsi obsahující do 30% hmotnostního podílu konvenčních travních a jetelotravních osiv jsou vedeny jako ekologické a pro jejich produkci a použití není třeba žádat o výjimku.

Na udělení výjimky na použití konvenčního osiva a sadbových brambor **není právní nárok.**

Žádost o udělení výjimky na použití konvenčního osiva a sadbových brambor **nepodléhá správnímu poplatku.**

V případě, že žadatel nespotřebuje veškeré osivo nebo sadbu, na které byla výjimka udělena, **musí** pro použití v další sezóně znovu **podat žádost o udělení této výjimky.** V žádosti je vhodné uvést, že se jedná o použití **zbytku osiva nebo sadby nakoupeného v loňském roce.**

Na rozmnožovací materiál trvalých kultur se s platností **do 31. 12. 2020** o výjimku žádat nemusí.

Vlastní = farmářské osivo je možné použít, **pouze bylo-li vyprodukováno na vlastní ekofarmě**, ekofarma musí splňovat podmínky dané předpisy pro EZ. S takovýmto osivem se nesmí v žádném případě obchodovat nebo jej předávat další osobě.

Na použití osiva, sazenice zeleniny a sadbu brambor z **druhého roku přechodného období není nutné žádat o výjimku** a lze je použít stejně jako osivo, sazenice zeleniny a sadbu brambor z ekologické produkce. Osivo, sazenice zeleniny a sadba brambor **z prvního roku přechodného období** jsou považovány za konvenční produkt a pro jejich použití **musí být** udělena **výjimka**. Pokud se však jedná o farmu v přechodném období, je možné bez výjimky použít nemořené farmářské nebo vlastní osivo z předchozího roku (tzn. z roku před vstupem do přechodného období a z prvního roku přechodného období).

❑ **Adresa pro doručení žádosti o výjimku**

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

Odbor osiv a sadby

Za Opravnou 4

150 06 Praha 5 – Motol

❑ **Kontaktní osoba**

Ing. Jiří Hakauf, e-mail: jiri.hakauf@ukzuz.cz

tel.: 257 294 221

Ing. Pavla Klečáková, e-mail: pavla.klecakova@ukzuz.cz

tel.: 257 294 223

Metodický pokyn č. 7/2016

kterým se stanovují **specifická pravidla pro odběr, analýzu a následné vyhodnocení vzorků** z ekologického zemědělství

Každá KO musí během kalendářního roku (od 1. 1. do 31. 12.) odebrat vzorky v předepsaném počtu, odpovídajícímu nejméně 5 % ekologických podnikatelů, se kterými má KO uzavřenou smlouvu. Pokud jsou na jednom podniku během roku odůvodněně odebrány vzorky vícekrát, počítají se do tohoto počtu.

Odběry vzorků musí probíhat podle ustálené metodiky a způsobem, který nezavdá příčinu k pochybnostem o obhajitelnosti kvality a průkaznosti odebraných vzorků v případném správním řízení.

Důvody pro odběr vzorků:

- - **plánovaně na základě rizikové analýzy,**
- - **na základě podnětu** ze strany příslušného orgánu (ministerstvo, ÚKZÚZ), nebo třetích osob,

➤ - **na základě podezření,**

které inspektor získal přímo v průběhu kontroly. V případě použití **preemergentních herbicidů** je příznakem holý pozemek zcela bez přítomnosti plevelů, přičemž v záznamech o pracích na daném pozemku není uvedena mechanická likvidace plevelů (plečkování), případně jsou viditelné stopy postřiků na půdě. V případě použití **postemergentních** herbicidů jsou podezřelými okolnostmi změny na rostlinách jako změna barvy listů, kroucení a žloutnutí listů a usychání rostlin plevelů, případně stopy postřiků na rostlinách a půdě. U použití **fungicidů** jsou viditelnými příznaky stopy postřiků na rostlinách a půdě, v případě osiv pak změněná barva osiva. Pokud jsou použity **insekticidy**, jejich použití indikují nálezy uhynulých škůdců, případně dalšího uhynulého hmyzu (včely), stopy postřiku na rostlinách a půdě, v případě skladovacích prostor i případný zápach po chemikálii,

➤ - v případě podezření na použití nepovolené účinné látky

(přítomnost zaschlých plevelů, plevelů se zažloutlými či deformovanými listy, případně v kombinaci se stopami postřiku v porostu, kulturní plodina přitom nejeví známky poškození, uhynulí škůdci) se situace na pozemku rovněž fotograficky zdokumentuje. Fotodokumentace by měla být pořízena tak, aby zachytila, pokud je to možné, nejen detaily poškozených rostlin plevelů nebo uhynulé škůdce, ale i celkový stav porostu na dotčeném pozemku, případně stav porostů na sousedních pozemcích, je-li zřejmý rozdíl ve zdravotním stavu či zaplevelení porostů. U fotografií, které mohou být případně použity jako důkazní materiál, musí být k dispozici datum a čas jejich pořízení.

Způsob odběru vzorků je prováděn dle metodiky popsané v MP.

Mnohé půdy jsou do jisté míry kontaminovány **perzistentními organickými polutanty (DDT, HCB, Dieldrin, atd.)**, které se používaly v minulosti. Protože tyto výrobky nejsou na evropském trhu dostupné, lze v současné době vyloučit jejich používání. V těchto případech není nutné další vyšetřování příčin a nejsou uděleny žádné sankce.

Kvůli negativnímu vnímání těchto sloučenin ze strany veřejnosti by však certifikace a následné uvádění produktů s označením bio na trh mělo být povoleno pouze do výše 0,01 mg/kg pro každou látku a pouze pro **maximálně 2 zjištěné látky celkem.**

Pole s vysokou koncentrací POR mohou být vyloučena z pěstování rizikových plodin. KO stanoví nápravné opatření v podobě nařízení vhodného čistícího osevního postupu a podnik s tímto handicapem zařadí na seznam rizikových podniků a produkci bude pravidelně vzorkovat.

V roce 2018 bylo KEZem odebráno 120 vzorků.

➤ U všech odebraných vzorků byla provedena multireziduální analýza na obsah nepovolených látek v EZ. Po zohlednění nejistot laboratorních měření byly 1 nález (pšenice špalda) u ekofarmy a 1 nález (kustovnice – Goji) u distributora vyhodnocen jako neshoda. O výsledku šetření bylo informováno MZe.

➤ Dále u 16 odebraných vzorků, po odečtení nejistoty měření, rozmezí stanovené hodnoty spodní hranicí nepřekročilo limit 0,01 mg/kg. Tyto vzorky nebyly hodnoceny KEZ jako porušení pravidel EZ. Jednalo se o látky pesticidní povahy nebo o pesticidové synergisty, případně o jejich kombinace.

Činnost	Počet vzorků	Druh rozboru	Provádějící laboratoř	Porušení pravidel EZ
Provozovny	19	GC-MS	10	SVÚ Jihlava ÚKZÚZ Brno VŠCHT Praha
		KM02	3	
		Pyrethroidy, Organofosfáty	6	
Farmy	101	Tau-fluvalinate	1	SVÚ Jihlava ÚKZÚZ Brno VŠCHT Praha
		KM02	1	
		GC-MS	97	
		GC-MS + regulátory růstu	2	
Celkem	120	Počet nálezů		2

Metodický pokyn č. 8/2016

kterým se blíže upravují pravidla pro:

1. Komunikaci mezi Ministerstvem zemědělství (dále jen „ministerstvo“), kontrolními orgány a kontrolními organizacemi; předávání informací mezi kontrolními organizacemi:

- - KO jsou povinny zasílat vždy **nejpozději 5. den** daného měsíce na ministerstvo **plány kontrol** všech svých inspektorů pro aktuální měsíc s vyznačením stanoveného stupně rizika jednotlivých podniků na základě analýzy rizik,
- 1. - Vzhledem k požadavku na sjednocení rozsahu předávaných informací a potřebě jejich aktualizace, jsou **KO povinny vzájemně si předávat** v případě přestupu klientů zejména následující dokumenty a informace o konkrétním podniku.

2. Analýzu rizik a její tvorbu

- - KO má vypracovávánu vlastní analýzu rizik, která je základním dokumentem pro plánování všech typů kontrol, plánování odběru vzorků a pro určení dalšího postupu při zjištění nesrovnalostí a porušení platných předpisů EZ. **Smyslem této analýzy je pak zejména prevence rizik.** Tyto postupy jsou součástí vlastních předpisů KO a jsou důsledně uplatňovány,
- - na základě analýzy pak KO daný podnik zařadí do příslušné úrovně závažnosti rizika, **které musejí být alespoň tři (nízká, střední a vysoká),**
- - dokumentaci o postupu při analýze rizik předkládají KO ministerstvu,
- - MZe vypracovalo **seznam základních rizikových faktorů a závažných nesouladů, které musejí být při provádění analýzy rizik zohledněny,**
- - při sestavování plánu podniků určených v daném roce k odběru vzorků **musí být přihlíženo k analýze rizik.**

3. Druhy kontrol

Základní druhy kontrol a jejich vazba na analýzu rizik jsou:

vstupní, řádná (pravidelná), následná (nařízená), dodatečná
namátková (nařízená), neohlášená (10 % ročně).

4. Hlášení závažných nesouladů majících vliv na ekologický status produktu, podněty k zahájení správního řízení a prověřování podnětů od ministerstva

- - v případě, že KO zjistí takový nesoulad, ohlásí ho na ministerstvo do 10 kalendářních dnů od **prokazatelného** zjištění. V případě, že neshoda byla zjištěna u subjektu, který má uzavřenou smlouvu s jinou KO, ohlásí tuto neshodu do 10 kalendářních dnů rovněž této KO,
- - v případě odepření kontroly oznámí KO ihned telefonicky tuto skutečnost Oddělení ekologického zemědělství ministerstva, aby byla možná rychlá reakce k vykonání případné úřední kontroly.

- - v případě, že se jedná o závažnou okolnost nebo **podezření na porušování jiné než ekologické legislativy**, jakým je např. týrání zvířat nebo okolnost ohrožující bezpečnost potravin, **hlásí se** tato skutečnost **bez zbytečného odkladu** na ministerstvo a příslušný další orgán (Státní veterinární správa, Státní zemědělská a potravinářská inspekce, případně Policie ČR),
- - zjištění závažného nesouladu resp. podezření na spáchání přestupku nebo správního deliktu podle § 33 nebo § 33a zákona o ekologickém zemědělství, **vždy vede** k podání podnětu k zahájení správního řízení.
- - KO zjištěný nesoulad oznámí na ministerstvo jak uvedeno výše a provede bez zbytečných odkladů jeho důsledné prošetření. Zjištěné skutečnosti poté neprodleně zpracuje a zašle na ministerstvo jako podnět k zahájení správního řízení,
- - podnět má obsahovat takové podklady, které umožní ministerstvu jako správnímu orgánu řádné dokazování.

5. Kontrolní a certifikační mechanismy, opatření při zjištění nesouladu majícího vliv na ekologický status produktu

- - při podezření na nesoulad nebo jeho zjištění, který má vliv na ekologický status produktu KO nařídí opatření,
- - zneplatnění certifikátu: pokud je certifikát vydán, předchozí certifikát automaticky pozbývá platnosti,
- - **rotace inspektorů**: období, po které nejdéle může konkrétní inspektor kontrolovat stejný podnik, je stanoveno maximálně na **dva po sobě následující kalendářní roky**, poté musí podnik kontrolovat jiný inspektor KO. Inspektor se smí na stejnou farmu následně vrátit po uplynutí jednoho kalendářního roku.

MZe vypracovalo „Seznam porušení a nesrovnalostí, které mají vliv na odebrání, pozastavení nebo omezení certifikace“ __

- odepření vstupu inspektorovi do podniku, neposkytnutí součinnosti při kontrole (pokud nebylo řešeno výpovědí smlouvy);
- podezření nebo potvrzení skutkové podstaty přestupků a správních deliktů, jak jsou uvedeny v § 33 nebo § 33a zákona o ekologickém zemědělství;
- další porušení, mezi které patří:
 - 1.nákup konvenčních zvířat v rozporu s pravidly EZ;
 - 2.pastva/chov stejného druhu konvenčních zvířat na ekofarmě, která je v rozporu s pravidly EZ;
 - 3.výroba není časově nebo prostorově oddělena;
 - 4.není dokladovatelný tok surovin a výrobků v podniku;
 - 5.složení zpracovaného výrobku je v rozporu s pravidly EZ;
 - 6.neexistence platné výjimky ministerstva na prováděnou činnost, která výjimkám podléhá;
 - 7.opakované porušení pravidel EZ.

Opatření v případě nesrovnalostí a porušení pravidel ekologické produkce (sankční řád KEZ)

➤ Při prokázaném porušení pravidel ekologické produkce nebo v případě identifikace nesrovnalostí (rizik) ve vztahu k plnění pravidel EZ během procesu hodnocení a/nebo přezkoumání uplatňuje Certifikační orgán sankční řád podle následujícího schématu:

▣ **1 Upozornění**

▣ Toto opatření se využívá v případech porušení pravidel ekologické produkce např. při prvním zjištění použití konvenčního osiva/sadby nebo prováděním úprav na zvířatech, nepovolené zařazení konvenčních zvířat na ekofarmu atd. Sjednání nápravy může být ověřeno inspekcí.

▣ **2 Podmíněné vydání certifikátu**

▣ Certifikát o ekologickém původu produktů/výrobků může být podnikateli vydán podmíněně, tedy na základě stanovení zvláštních podmínek. Podnikatel je povinen příslušné neshody odstranit v dohodnutém termínu.

Opatření v případě nesrovnalostí a porušení pravidel ekologické produkce (sankční řád KEZ)

▮ 3 Odepření vydání certifikátu

▮ Toto opatření se využívá v případech porušení pravidel ekologické produkce např. při opakovaných neshodách, nepředložení dokladů o ekologickém původu zemědělských vstupů, použití nepovolených vstupů, neplnění cílů a zásad ekologické produkce atd. Odepření vydání osvědčení o ekologickém původu produktů/výrobků je vydáváno v souladu s § 22 odst. 2) zákona č. 242/2000 Sb., v platném znění (dále jen "zákon"). Podnikatel je informován v Odepření vydání osvědčení o tom, za které neshody nemůže být certifikát vydán, přičemž je povinen odstranit z odepíraných produktů odkaz na ekologický způsob produkce. KEZ následně prověří, zda je tato povinnost klientem naplňována.

▮ Uložení tohoto interního opatření vede automaticky ke ztrátě certifikátu na produkt/výrobek. Podnikatel má povinnost vrátit certifikát, pokud mu byl v předchozím období vystaven

▮ 4 Pozastavení nebo zákaz uvádění do oběhu

▮ Toto opatření se používá v případě důvodného podezření, že produkt/výrobek není v souladu s pravidly ekologické produkce.

Opatření v případě nesrovnalostí a porušení pravidel ekologické produkce (sankční řád KEZ)

- ▣ Pokud se však podezření nepotvrdí, zruší se výše uvedené rozhodnutí nejpozději do konce určitého časového období po svém přijetí.
- ▣ **5 Sestupňování půdy do přechodného období (PO)**
- ▣ K tomuto opatření je přistoupeno v případech úmyslného použití látek a produktů nepovolených v EZ nebo při neřešení opatření pro zabránění kontaminace (viz § 10 Z 242). Farmářům běží nové PO na dotčených pozemcích.
- ▣ **6 Oznamovací povinnost MZe**
- ▣ KEZ oznámí MZe prostřednictvím poskytnutí příslušných podkladů porušení, které poukazují na prokázání přestupků nebo správních deliktů uvedených v § 33 zákona a na důvody k uložení zvláštních opatření v § 34 zákona.
- ▣ **7 Vypovězení smlouvy**
- ▣ KEZ vypoví smlouvu o inspekci a certifikaci s osobou podnikající v EZ v případě opakovaného nebo hrubého porušení pravidel ekologické produkce.

Nový vzor Popisu farmy a Vlastních kontrolních opatření

11. Omezení působení škodlivých vlivů na ekologicky obhospodařované pozemky: Pokud na pozemky v EZ přímo navazují PB s konvenční kulturou, byli minimálně uživatelé těchto KON pozemků upozorněni (písemně) na nutnost zdržet se zásahů do půdy a k plodinám tak, aby nedošlo k újmě pozemků užívaných v EZ.

- Uvést č. DPB (hlavně o.p., sady a vinice) s riziky a aktuálními plodinami:
- Pokud rozbor plodiny zjistí rezidua, musím ihned ohlásit na KEZ.
- Další způsoby omezení škodlivých vlivů v případě vlastní orné půdy, sadů a vinic: (např. pás pícniny na krmení, nesklidím pás, ale zmulčuje se, na okraji o.p. je jiná plodina, sklidím pás pro rybáře, myslivce, naturálie, pás prodám do konvence, pás sklidím na farmářské osivo, pás sklidím na zeleno, vysázím na okraji zeleň – ke všemu je písemná evidence sklizně, skladu, prodeje, předání, směny, „ darování“, atd...)

▣ **12. Další vlastní** (popř. zjištěná předchozími inspekcemi) identifikovaná **rizika**, jejich popis a navržené postupy jejich odstranění či maximální eliminace jak v rostlinné tak v živočišné produkci (např. **zvýšené zaplevelení** = provedu důslednou agrotechniku, změním osevní postup, čistota farmářského osiva; užití nepovolených - konvenčních osiv, užití POR dále zjištěných jako nepovolené, **zvýšené úhyn hlavně mlád'at** = provedu lepší organizaci chovu, hlídání porodů, spolupráce s veterinářem; nevhodné podmínky ustájení, absence brakace, velký počet nucených či domácích porážek, nemoci nejsou řešeny léčbou, zdravotně závadná krmná dávka či voda, všechny kategorie zvířat nemají přístup ke krmivu či vodě, volně ložené nebezpečné předměty při pastvě a výběhu, povalování uhynulých zvířat, ošetřování paznehtů, nákupy konvenčních zvířat nad povolená %, nákupy konvenčních krmiv, nákupy konvenčních hnojiv, užití služeb čištění a sušení plodin, nálezy nepovolených látek v odebraných vzorcích, čištění skladů, užití KON služeb, atd...)

Popis rizik a jejich řešení: ...

- ▣ **21. Napájení na pastvinách** je zajištěno (např. meliorace, volně ze zpevněné části potoku, čerpání z potoku samovolně či mechanicky, dovoz v cisterně, rozvod z řádu, vlastní zdroj, rybník, prameny, tůně, atd..)

Voda je užívána: - s povolením - bez povolení správního orgánu

.....

- ▣ **25. Vyhrnování podestýlky / uložení statkových hnojiv:** (např. denně, týdně, 1x za měsíc, krmná chodba denně, až po roce, pevné hnojiště s jímkou, bez jímky, kejda s jímkou a podroštové plochy, hnojůvková, močůvková jímka, digestát, separát, fugát, jímka na odpadní vody z mléčnic, polní složiště, výroba kompostů, sklady u jiných subjektů - BIO - KON, atd..)

Popis vývozu a skladů: ...

▣ 27. Sklady pro vlastní a nakupovaná krmiva a produkty RV

(vč. okopanin, ovoce, zeleniny):

- vlastní sklady

- smluvní sklady

Popis vlastního skladu: (pouze pro moje BIO, možné cizí BIO, možné cizí KON): ...

Popis smluvního skladu: (pouze vlastní BIO, možné cizí BIO, možné cizí KON): ...

Sklady pícnin: - haly a seníky - uvolněné stáje - stohy na farmě

- stohy na DPB

- řady na farmě - řady na DPB - půdy nad stájí

- senážní jámy - jiné

Způsob skladu: - volně ložené - jámy zapuštěné

- jámy povrchové - vaky - balíky

Sklady jadrných krmiv: - stodoly, haly - ve stájích

- přístřešky farmy - posklizňové linky

- půdy nad stájí - jiné

Způsob skladu: - volně na hromadě - vaky, bagy - pytle, sudy

- sila - na vlecích

- ▣ **30.** Na farmě **je – není** provozován výkrm skotu (býci - jalovice)
K tomuto výkrmu **je – není užívána pastva** na pozemcích zapsaných v LPIS jako TTP.

- ▣ **34.** Pokud podnikám jako fyzická osoba, pak **užívám – neužívám** odpovědnou osobu (jednající osoba dle § 430 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník) pro jakákoliv jednání s KEZ o.p.s. formou **ústní – písemné** plné moci.

- ▣ Ve vlastních kontrolních opatřeních platí bod 4 a bod 6:
6. Pokud zjistím **podezření na nesoulad a nebo vlastní nesoulad s legislativními předpisy, ihned oznámím tuto skutečnost telefonicky na KEZ o.p.s. nebo e-mailem na adresu certifikace@kez.cz** (případně na MZe, Těšnov 17, 117 05 Praha 1, odbor ekologie) a dál plně spolupracuji s kontrolní organizací. Pokud se podezření potvrdí, vyrozumím o tomto zjištění odběratele a zajistím odstranění označení s odkazem na ekologickou produkci. Podle skutečně zjištěného stavu přijímám další potřebná bezpečnostní opatření, aby nedošlo k opakování tohoto nesouladu. O zjištěném stavu provedu záznam.

- ▣ **4. Kontrolu vstupů:** provádím průběžně při nákupu a převímce produktů či surovin zemědělského původu a minerálních a doplňkových krmiv. Posuzuji, zda složení je ve shodě s legislativními předpisy pro EZ (průvodní doklad, značení na obale, vč. kódu kontrolní organizace, platnost certifikátu, požadovaná kvalita, složení a množství, neporušenost obalu). O kontrole vždy provedu **záznam na účetním dokladu** (na dodacím listu, faktuře s datem a podpisem).
- Od listopadu 2018 CO KEZ zasílá – pokud máte ověřen z inspekce funkční e-mail – všechny výstupy z certifikace (fakturu za inspekci, zprávu o hodnocení inspekce, přehled výměr a chovů ke dni inspekce, výsledek případného rozboru vzorku, **nebarevný** certifikát a jeho přílohu) prostřednictvím naší odesílací adresy POSTA.CERTIFIKACE@KEZ.CZ formou e-mailové pošty (popř. přes Datovou schránku pokud chcete zvolit tuto variantu).
- V průběhu tohoto roku chceme přejít na elektronický zápis z inspekční návštěvy včetně elektronických podpisů inspekčních zpráv jak Vašich tak inspektora. Tento postup předchází novému NR 848/2018 ve kterém je stanoveno, že všechny akty mají být prováděny elektronicky.

CZ - BIO - 001

KEZ®

KONTROLA
EKOLOGICKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ

KEZ o.p.s.
Poděbradova 909
537 01 Chrudim

Telefon: 469 622 249

e-mail: kez@kez.cz

web: www.kez.cz